

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00686

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 8 november 2016

Portefeuillehouder(s) : wethouder de Weger

Portefeuille(s) : Milieu en duurzaamheid

Contactpersoon : K. Kouwenberg

Tel.nr. : 8621

E-mailadres : kouwenberg.k@woerden.nl

16R.00686

Onderwerp:

Mede-ondertekening van brief aan Tweede Kamerfracties mbt gevolgen 130km/u

---

Kennisnemen van:

Mede-ondertekening door gemeente Woerden van een brief aan de Tweede Kamerfracties. In de brief wordt gewezen op de nadelige effecten van 130 km/u op de A12.

Inleiding:

In september 2015 heeft de raad unaniem een motie aangenomen waarin zij het college verzoekt de gemeente Bodegraven-Reeuwijk in woord en daad te steunen bij haar beroep tegen de verhoging van de maximumsnelheid op de A12. In november 2015 heeft Woerden in dat kader een brief verstuurd aan de vaste kamercommissie Infrastructuur en Milieu, samen Bodegraven-Reeuwijk en Utrecht (15U.21455).

Kernboodschap:

Het beroep van Bodegraven-Reeuwijk is in voorjaar 2016 afgewezen. Daarop heeft Bodegraven-Reeuwijk besloten om nogmaals een brief te sturen naar de Tweede Kamerfracties. In de brief worden de Kamerfracties erop gewezen dat de snelheidsverhoging gezondheidseffecten heeft en lokale inspanningen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit teniet doet. Bodegraven-Reeuwijk heeft andere gemeenten die gelegen zijn langs de A12 en A2 gevraagd of zij deze brief ook willen versturen. Naast Woerden hebben Stichtse Vecht en De Ronde Venen hierin interesse getoond.

Gezien de belangen voor onze gemeente en gezien de motie van september 2015, heeft het college besloten aan te sluiten bij regionale actie en heeft zij de brief verzonden aan de Tweede Kamerfracties.

Vervolg:

Niet van toepassing

Bijlagen:

16U.23140 Brief aan Tweede Kamerfracties

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

16U.23140

gemeente
WOERDEN

Tweede Kamer der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
Fax (0348) 42 4108
stadhuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.02
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Onderwerp: Snelheidsverhogingen naar 130 km/h op de autosnelwegen

Uw Kenmerk:

Uw brief van:
geregistreerd onder nr.:

Datum: 8 november 2016

Ons Kenmerk

Doorkiesnummer/Behandeldr:

Verz.

16U.23140

8621 / K. Kouwenberg

11 NOV. 2016

Aan de politieke fracties van de Tweede Kamer,

Met een reeks van besluiten is de Minister van Infrastructuur en Milieu bezig met het realiseren van een verhoging van de maximumsnelheid op het Nederlandse snelwegennet. Deze uitrol naar 130 kilometer per uur gebeurt ook op plekken met woningen langs de snelweg waar het draagvlak bij de omwonenden voor ontbreekt. Er heerst bij inwoners van verschillende gemeenten ongerustheid over de gezondheidseffecten veroorzaakt door dit besluit. De gemeenten zien graag dat de Minister haar verantwoordelijkheid voor de gezondheid oppakt.

Daarnaast heeft het verhogen van de maximumsnelheid nog andere consequenties die niet direct gerelateerd zijn aan de gezondheid, maar die wel van invloed zijn op de leefomgeving of die ander beleid teniet doen.

Door middel van deze brief willen wij u graag informeren over de bredere argumentatie die ten grondslag ligt aan de bezwaren van de gemeenten tegen het door de minister gevoerde beleid. Wij verzoeken u deze argumentatie te betrekken bij de discussie over de verhoging van de snelheid op het snelwegennet. Ook hopen wij dat de snelheidsverhoging een thema wordt in uw verkiezingsprogramma en dat u deze argumentatie bij de discussies daarover betreft. Het beleid van de Minister kent een aantal nadelige gevolgen die hieronder puntsgewijs staan opgesomd en vervolgens worden toegelicht:

1. Verkeersemissies

- Het beleid gaat ten koste van de gezondheid van bewoners
- Het beleid frustreert het door de gemeenten gevoerde beleid om de luchtkwaliteit te verbeteren en doet investeringen voor maatregelen teniet
- Door de hogere snelheid neemt de stikstofdepositie op natuurgebieden toe.

Op alle leveringen en overeenkomsten zijn onze algemene inkoopvoorwaarden van toepassing (www.woerden.nl)

2. Verkeersveiligheid

- Een hogere snelheid leidt tot onveiligere verkeerssituaties

3. Klimaat

- Het beleid van de minister leidt tot meer uitstoot van broeikasgassen hetgeen nadelig is voor alle Nederlanders

4. Geluid

- Door de hogere snelheid ervaren onze inwoners meer geluidhinder. Geluidhinder zorgt voor een slechtere leefomgeving en heeft gezondheidseffecten, bijvoorbeeld door slaapverstoring.

Hieronder treft u een nadere toelichting aan op deze negatieve gevolgen.

1. Verkeersemissies

Door het beleid neemt de snelheid van personen- en bestelauto's op verschillende snelwegen in Nederland toe. Dat gaat gepaard met een hogere uitstoot van schadelijke stoffen zoals NO_x en PM₁₀. Dicht in de buurt van snelwegen waarop de maximumsnelheid wordt verhoogd, leidt dit direct tot hogere NO₂, PM_{2,5} en PM₁₀-concentraties¹. De uitgestoten stoffen worden met behulp van de wind vervolgens verspreid over een veel groter gebied en leiden op die manier tot een toename van deze concentraties op verder van de snelweg gelegen locaties.

Behalve deze lokale effecten, hebben alle snelheidsverhogingen in Nederland ook een gezamenlijk effect. De besluiten gezamenlijk leveren naar verwachting een aanzienlijke bijdrage aan de achtergrondconcentratie in Nederland. Helaas geven de onderzoeken van de minister geen enkel inzicht in dit effect. Door zowel het RIVM als vanuit het TNO wordt in een artikel in de Volkskrant van 5 februari 2016² gewezen op het risico van normoverschrijding. Deze organisaties spelen een centrale rol bij de monitoring van de luchtkwaliteit (RIVM) en bij het bepalen van de emissiefactoren van voertuigen (TNO). Gelukkig heeft staatssecretaris Dijkzwaag inmiddels toegezegd het effect op de luchtkwaliteit beter in beeld te brengen.

Ter indicatie geven wij u de volgende berekening mee. In verstedelijkte gebieden is het aandeel van de NO₂-concentratie dat *niet* wordt veroorzaakt door lokale bronnen ongeveer 75%, dit betreft de zogenoemde "achtergrondconcentratie". De bijdrage van het gemotoriseerde wegverkeer aan deze achtergrondconcentratie is ongeveer één derde, ofwel ongeveer 10 µg/m³. Een toename van de totale NO_x-emissies van een klein aantal procenten leidt daarom al snel tot enkele tienden microgrammen hogere NO₂ concentraties per kubieke meter. Dit negatieve effect is vergelijkbaar met - of overtreft zelfs! - het positieve effect dat een aantal steden heeft bereikt met het invoeren van een (of meerdere) milieuzone(s). Dit betreft vaak maatregelen die de gemeente en de betrokken ondernemers de nodige miljoenen euro's heeft gekost.

De verhoogde stikstofdepositie heeft negatieve gevolgen voor natuurgebieden nabij de snelwegen. Waar veehouderijen maar zeer beperkt kunnen uitbreiden omdat dit een hogere stikstofproductie oplevert, wordt de uitstoot van stikstof wel hoger door de verhoging van de maximumsnelheid. Ook in het buitengebied worden dus lokale maatregelen ter vermindering van de stikstofuitstoot teniet gedaan door de verhoging van de maximum snelheid. De minister geeft met de snelheidsverhoging niet het goede voorbeeld.

Voor PM_{2,5} geldt in Nederland een inspanningsverplichting om op iedere locatie een zekere procentuele daling van de concentratie te realiseren ten opzichte van 2010 richting 2020. Het beleid van de minister doet hier afbreuk aan. In de tot nog toe genomen verkeersbesluiten wordt geen aandacht besteedt aan de toegenomen uitstoot van PM_{2,5} als gevolg van de snelheidsverhogingen.

¹ NO₂ = stikstofdioxide; PM_{2,5} – zeer fijn stof; PM₁₀ = fijn stof

² <http://www.volkskrant.nl/tech/luchtkwaliteit-in-gevaar-door-130-kilometer-per-uur-a4238729/>

Huidige beleid gaat ten koste van de gezondheid

Het huidige beleid van de Minister gaat ten koste van de gezondheid van de burgers. Zoals hierboven uitgelegd leidt het beleid tot hogere concentraties van verontreinigende stoffen. Veel gemeenten zijn juist bezig om de luchtkwaliteit te verbeteren tot concentraties die liggen beneden de Europese normen (grenswaarden). Daar zijn goede redenen voor. Wetenschappelijke studies laten zien dat de Europese normstelling onvoldoende bescherming biedt tegen schadelijke effecten voor de gezondheid. Op grond van deze wetenschappelijke studies hanteert de World Health Organization (WHO) voor PM₁₀ en PM_{2,5} een advieswaarde voor jaargemiddelde concentraties die veel lager zijn dan de Europese normen. Voldoen aan de Europese normstelling biedt dus onvoldoende bescherming tegen schadelijke effecten van luchtverontreiniging voor de gezondheid. Daarbij moet bedacht worden dat de gezondheidsschade die optreedt onomkeerbaar is.

2. Verkeersveiligheid

Het beleid van de Minister leidt tot meer onveiligheid op de weg. De snelheidsverschillen worden groter waardoor de kans op ongelukken toeneemt. Bovendien lijkt de kans op ernstig letsel toe te nemen bij een hogere botssnelheid³. Er zullen meer verkeersslachtoffers vallen. De maatschappelijke kosten per verkeersdode zijn substantieel en bedragen € 2,8 miljoen per verkeersdode (prijspeil 2010).

3. Klimaat

Het Besluit van de Minister leidt tot meer uitstoot van broeikasgassen (CO₂). De ambitie van het Rijk is om in 2020 20% minder CO₂ uit te stoten. Voor verkeer wordt daarbij ingezet op het verschonen van het wagenpark. Het brandstofverbruik van voertuigen neemt exponentieel toe met de snelheid. Hiermee zijn de besluiten om de snelheid te verhogen strijdig met de algemene doelstellingen van het klimaatbeleid, zoals die ook wereldwijd worden nagestreefd, zoals de resultaten van de eind 2015 in Parijs gehouden Klimaatop laten zien. De afgelopen jaren is diverse malen duidelijk geworden dat Nederland de klimaatdoelstellingen niet haalt. Dit blijkt bijvoorbeeld uit een bericht in Trouw van 11 maart 2015⁴ en uit de uitspraak in de Urgenda-zaak. Ook het Planbureau voor de leefomgeving geeft aan dat maatregelen nodig zijn om de CO₂-uitstoot terug te dringen.⁵ Het PBL en het Energieonderzoek Centrum Nederland concludeerden overigens in 2015 al dat de invoering van een lagere maximumsnelheid in Nederland een goede maatregel is om aan de klimaatverplichtingen te voldoen.⁶

4. Geluid

Tot slot levert ervaren omwonenden van de snelweg meer geluidhinder door de verhoogde snelheid. Omwonenden worden hiermee direct geraakt omdat geluidhinder kan leiden tot slaapverstoring, stress en hart- en vaatziekten.

³ <http://nos.nl/artikel/2115676-kans-op-doden-groter-bij-ongeluk-op-130-km-snelweg.html>

⁴ <http://www.trouw.nl/tr/nl/13110/Klimaatverandering/article/detail/3897630/2015/03/11/Nederland-is-het-sufferdje-van-de-klas-bij-de-Europese-klimaatdoelen.dhtml>

⁵ <http://nos.nl/artikel/2132313-planbureau-voor-de-leefomgeving-roept-kabinet-op-tot-drastische-keuzes.html>

⁶ <http://www.pbl.nl/nieuws/nieuwsberichten/2015/quick-scan-van-ecm-en-pbl-brengt-mogelijkheden-voor-extra-vermindering-van-uitstoot-broeikasgassen-i>

Samengevat

Verhoging van de maximumsnelheid op snelwegen naar 130 kilometer per uur heeft serieuze nadelen, zowel voor de gezondheid van omwonenden (luchtkwaliteit, geluid), ten koste van de gezondheid van verkeersdeelnemers (bij hogere snelheden zijn de gevolgen van ongelukken vaak ernstiger) en ten koste van klimaat en natuur. Daarbij worden door de verhoging van de maximumsnelheid ook de effecten van ander (ook lokaal) beleid teniet gedaan.

We hopen dat u in de discussie over de verhoging van de maximum snelheid op snelwegen ook onze argumenten betreft.

n.b. U ontvangt deze brief van verschillende gemeenten, omdat de geschetste problemen in meer gebieden dan alleen onze gemeente gelden.

college van burgemeester en wethouders

De secretaris

De burgemeester

drs. M.H.J. van Kruijsbergen
MBA

V.J.H. Molkenboer